

ARA LI TOCA EL TORN A ÀUSTRIA¹

Lev Trotski

28 de març de 1933

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: “Ahora le toca el turno a Austria”, en, *Escritos*, Tomo IV, volumen 1, Editorial Pluma, Bogotá, 1976, pp. 220-233.

La possibilitat d'una postergació

La “lluita per la democràcia”

Els austromarxistes anestesien el proletariat

La vaga general

Avui la clau de la situació està a mans del proletariat austríac

La situació austríaca no és qualitativament diferent de la d'Alemanya; el seu desenvolupament li va un poc a la saga, i això és tot. Ara que la vida política d'Àustria es troba sota la pressió de la victòria feixista en Alemanya, la culminació s'apropa hora rere hora.

Àustria està travessant un període anàleg al de Bruening-Papen-Schleicher en Alemanya, o al de Held en Bavària, és a dir, al període de dictadura semibonapartista que es perllonga en virtut de la mútua neutralització dels camps proletari i feixista. En el cas d'Àustria, com en d'altres, preferim utilitzar el terme *bonapartisme* (en contraposició a altres formulacions purament descriptives i faltades de significat, com a *feixisme clerical*, *feixisme legalista*, etcètera), perquè caracteritza en forma contundent un govern que oscil·la entre dos camps irreconciliables, un govern que es veu cada vegada més obligat a substituir la seua constant pèrdua de base social per l'aparell policíac militar. Allò que s'expressa en les tendències bonapartitzadores és la necessitat urgent que tenen les classes posseïdores d'evitar la fallida oberta de la legalitat, una llarga etapa de guerra civil i una cruenta dictadura feixista; per a això compten amb mesures policíacomilitars contingudes baix corda en els paràgrafs i incisos de les constitucions democràtiques.

De totes les maneres, ja hi hagueren èpoques en què la base social d'un govern “per damunt de totes les classes” cresqué a costa de les ales extremes: en

¹ “Ara li toca el torn a Àustria”, *The Militant*, 15 i 29 d'abril de 1933.

semblants períodes el bonapartisme pot posar el seu segell sobre tota una època històrica. Però el “bonapartisme” austríac d’avui, com l’alemany d’ahir, només pot tenir un caràcter circumstancial, de farciment, en el breu interval que separa el règim democràtic del feixista.

És cert que els “bonapartistes” austríacs posseeixen una base parlamentària força més àmplia i els feixistes són molt més dèbils que en Alemanya. Però els social-cristians desapareixen i, simultàniament, els nazis creixen a passos engegantits; i darrere dels nazis està l’Alemanya feixista. La dinàmica resoldrà la situació. Tant l’anàlisi teòrica com l’experiència recent d’Alemanya assenyalen que la dictadura burocràticopolicíaca vienesa no podrà durar molt més. Els esdeveniments es precipiten. El poder haurà de ser pres pels feixistes o pels obrers.

La possibilitat d’una postergació

No sabem què ocorre darrere les bambolines. Però no hi ha dubte que els governs dels països que rodegen i oprimeixen Àustria han posat en funcionament tots els motors. Ni un sol d’aqueixos governs, ni tan sols l’italià, té el menor interès en veure el poder a mans dels feixistes. És indubtable que per als dirigents de la socialdemocràcia austríaca aqueixa és la gran carta de triomf que domina tota la partida; segons la seua òptica, les pressions financeres i de qualsevol tipus que puguen exercir les nacions integrants de l’antiga *Entente* tenen la capacitat de reemplaçar la mobilització revolucionària del proletariat. Tal raonament és el més fal·laç de tots. L’hostilitat de les nacions victorioses envers el nacionalsocialisme fou una de les causes del creixement explosiu d’aquest en Alemanya. Com més la socialdemocràcia austríaca estretisca els seus vincles amb França i la política de la Petita *Entente*, la tasca de la qual consisteix en mantenir la “independència” (llija’s l’aïllament i la impotència) d’Àustria, major serà la velocitat amb què el feixisme es convertirà en partit d’alliberament nacional als ulls de les masses petitburgeses. En aquest procés, només la intervenció armada de l’*Entente*, l’ocupació llisa i plana, podria impedir la presa del poder pel feixisme. Però ací el problema d’Àustria es confon amb el de l’Alemanya feixista. Si Hitler i França troben un *modus vivendi* (i quasi no hi ha raons per a dubtar-ne) el mateix succeirà entre França i l’Àustria feixista. En ambdós casos ho faran... sobre els ossos del proletariat alemany i austríac. Creure que Àustria feixista destruiria immediatament les barreres que la separen d’Alemanya feixista és donar-li excessiva importància al xarlatanisme “nacionalista” i subestimar la capacitat del feixisme d’afalagar als que són més forts que ell. Pot afirmar-se amb certesa que, de tots els càlculs estratègics, el més degradant i desastrós per al proletariat és el de confiar en la col·laboració dels governs imperialistes que rodegen Àustria.

Inclús si reconeixem la debilitat tradicional de tots els partits austríacs, així com la influència de factors externs, circumstancials (la pressió de França i la Petita *Entente*, la por dels hitleristes a jugar-se el tot pel tot en aquest moment), la culminació es veuria postergada per un fràgil compromís bonapartista a l'austríaca. Un retard d'aquest tipus seria extremadament inestable i circumstancial. El procés, detingut d'aquesta manera, esclataria novament en uns pocs mesos, potser setmanes, amb força redoblada i a un ritme deu vegades major. Per al proletariat, basar la seua política sobre frens, fantotxades, pedaços i mesquines moratòries polítiques significa donar-li al feixisme austríac (que encara és feble) més temps per a complir la seua missió assassina.

La "lluita per la democràcia"

Otto Bauer no fa més que pronunciar màximes morals entorn de la "superioritat" de la democràcia burgesa sobre la dictadura feixista. Com si es tractés d'una polèmica entre dues escoles de jurisprudència! Engels assenyala amb encert que es pot reduir tot estat a destacaments armats amb apèndixs materials com ara les presons, etcètera. En l'actualitat, en Àustria l'estat ha revelat plenament la seua "essència". La lluita política menada durant els últims anys sobre la base de la democràcia s'ha aguditzat fins a convertir-se en xocs entre destacaments armats. Cal anomenar aquest fet pel seu nom amb tota claredat i precisió, i extraure'n totes les conclusions pràctiques necessàries.

En compte d'això, la socialdemocràcia ens exigeix reconèixer que la lluita que s'està menant és "per la democràcia". Com si aqueix fos el problema en aquests moments! Sobra dir que no farem la menor concessió als austromarxistes respecte de l'avaluació teòrica i històrica de la democràcia. Perquè si aquesta realment estigués per damunt del règim social que l'engendrà, si fos realment capaç de transformar la societat burgesa en socialista, ho hagués fet per primera vegada en Àustria, la constitució de la qual fou redactada per la socialdemocràcia, país on el proletariat és la força principal de la nació i la socialdemocràcia la força principal del proletariat. No obstant, el que succeeix avui en Àustria demostra en la pràctica que la democràcia és carn de la carn del capitalisme i es podreix amb ell. La crisi austríaca mostra palpablement la decadència d'aquella. Els cavallers de la democràcia no poden esperar una altra avaluació de la nostra part.

No obstant, massa bé sabem que el diagnòstic teòric de cap manera basta per a reemplaçar la democràcia amb el règim soviètic. Aqueix canvi afecta la consciència viva d'una classe. Si en el curs de la lluita conjunta contra el feixisme la majoria del proletariat comprèn la necessitat d'una dictadura soviètica, no hi haurà res que pugui detenir els comunistes. Però si, tanmateix totes les lliçons rebudes, la majoria dels obrers resol, inclusivament després d'aixafar les forces de la contrarevolució, repetir una vegada més l'experiència

de la democràcia formal, els comunistes es veuran obligats a acompanyar aqueixa experiència des de l'oposició.

Siga com siga, en l'actualitat l'aclaparadora majoria dels treballadors austríacs segueix la socialdemocràcia. Açò significa que ni tan sols pot parlar-se de plantejar la dictadura revolucionària com a tasca per al *present*. Allò que avui està a l'ordre del dia no és l'antítesi de democràcia burgesa contra democràcia soviètica, sinó de democràcia burgesa contra feixisme. No acusem els austromarxistes de combatre *per la democràcia* sinó de *no combatre* per ella.

El capitalisme no recorre al feixisme per capritx, sinó perquè es troba en un atzucac. Si la socialdemocràcia no pot fer una altra cosa que criticar, protestar, amenaçar i esperar, però és incapaç de prendre en les seues mans el destí de la societat, ara, quan està en joc la vida mateixa del país i la seua cultura, aquest partit, que representa a la meitat de la nació, es converteix en instrument de la descomposició de la societat i obliga les classes explotadores a cercar la seua salvació en el feixisme.

Prenent com a base d'anàlisi l'antiga contraposició entre *Ermattungsstrategie* i *Niederwerfungsstrategie*, l'estratègia del cansament i l'estratègia de l'atac, cal reconèixer que l'estratègia del cansament, adequada en certes circumstàncies, és inaplicable ara, quan al capitalisme no li queda una altra sortida que l'estratègia de l'atac. Ja l'estratègia reformista no cansa l'enemic de classe sinó al propi bàndol. Les tàctiques d'Otto Bauer i Cia. menen fatalment a la victòria dels feixistes, perquè els garanteixen els mínims sacrificis i dificultats i al proletariat els majors sacrificis i infortunis.

Els austromarxistes anestesien el proletariat

Malgrat l'experiència d'Itàlia i Alemanya, els dirigents de la socialdemocràcia austríaca no comprenen la situació. Aquesta gent no pot viure ni respirar sense autoenganyar-se, i no pot autoenganyar-se sense enganyar el proletariat.

Bauer responsabilitza els comunistes per la derrota en Alemanya. Nosaltres no defensarem els stalinistes alemanys! Però el seu major crim consisteix en haver-los permès als socialdemòcrates, tanmateix els seus crims i traïcions, mantenir la seua influència en el sector decisiu del proletariat alemany per a imposar-li la tàctica degradant i fatal de la capitulació. En essència, la política de Bauer en res difereix de la de Wels-Stampfer. Però hi ha una cosa que les distingeix: Bauer no podrà descarregar la responsabilitat sobre els stalinistes austríacs, que han assolit autocondemnar-se a la impotència total. La socialdemocràcia austríaca no sols és el partit líder del proletariat sinó, també, el partit socialdemòcrata més gran del món en termes de percentatges de població. La responsabilitat política recau purament i exclusiva sobre la socialdemocràcia

austriaca. Així, tant més fatals ens resultaran les conseqüències de les seues tàctiques en l'actualitat.

Els austromarxistes afirmen que *si* se'ls priva de llibertat, lluitaran fins a "la fi". Amb aqueixa classe d'ardits volen "guanyar" temps per a les seues vacil·lacions; en realitat perden un temps preciós que haurien d'emprar en preparar la defensa. Després que l'enemic els prive de la seua llibertat la lluita resultarà cent vegades mes difícil, perquè la liquidació dels drets vindrà acompanyada de la destrucció policíacomilitar de la premsa i l'aparell proletaris. L'enemic es prepara i actua mentre la socialdemocràcia fa temps i ploriqueja. També *Vorwaerts* [Avant] repetí fins al cansament, "ai del feixisme si gosa atacar-nos!" Els esdeveniments demostraren el vertader valor d'aqueixes frases retòriques. De manera que el partit que es demostre incapaç de donar la batalla mentre ocupa posicions quasi inexpugnables i té a les seues mans poderosos recursos caurà fet pols quan l'expulsen del terreny legal.

Amb aqueixa tornada de "si ens ataquen", aparentment terrorífica però en els fets tan sols patètica, els austromarxistes demostren el seu vertader estat d'angoixa: mantenen la il·lusió que se'ls deixarà en pau, que si Déu vol l'assumpte no anirà més enllà de l'amenaça i el brandar de punys, la qual cosa significa que estan anestesiant el proletariat per a facilitar la cirurgia feixista. Al contrari, un autèntic proletari revolucionari tindria el deure d'explicar als treballadors austríacs que el seu enemic de classe està atrapat en les urpes de la història i no li queda una altra sortida que la destrucció de les organitzacions proletàries; que, en aqueixa la situació, no pot evitar-se la lluita a mort i és necessari preparar-se per a ella d'acord amb les regles de l'estratègia i la tàctica.

La vaga general

Otto Bauer ve insinuant que si es produeix un atac directe de l'enemic els obrers aniran a la vaga general. Però aquesta també és una amenaça buida que escoltarem més d'una vegada en Alemanya. No es pot treure una vaga general del no-res. Conduir els obrers a la vaga general és possible; però per a això cal barallar, no jugar a les amagades amb la realitat; cal cridar a la lluita, organitzar per a la lluita, armar per a la lluita, ampliar i aprofundir els canals de lluita; no limitar-se a les formes legals, és a dir al marc imposat per l'enemic armat. I, en primer lloc, el propi partit ha d'estar completament imbuït d'aquesta idea: sinó lluita està perdut.

Hi ha prou possibilitats que el Comitè Central cride a una vaga general una vegada produït el colp "obert", és a dir el definitiu. Però això seria com cridar a les masses a una protesta estèril i una manifestació d'imptència, després d'abandonar l'escena. De la mateixa manera l'oposició liberal, després que el monarca l'envià al diable, incità el poble a no pagar els seus impostos; en

general, el resultat fou nul. Allò més probable és que els treballadors no responguen a la crida tardana i desesperada d'un partit ja aixafat.

Però suposem que els feixistes li donen a la socialdemocràcia el temps suficient per a cridar a una vaga general d'últim moment, i que els treballadors responen massivament a la crida. Què passaria aleshores? Quin és l'objectiu de la vaga general? Què es busca amb ella? Com ha de desenvolupar-se? Com es conduirà la defensa contra la repressió militar, policíaca i dels pogroms feixistes?

Els saberuts respondran que és impossible respondre per endavant a semblants preguntes, amb el conegut ardit dels que no tenen res a dir; dels que en el fons del seu cor esperen que les coses d'alguna manera sortiran bé sense necessitat de lluitar i que, per consegüent, esquiven covardament i temerosa tot el que tinga a veure amb problemes de recursos i mètodes militars.

La vaga general és la mobilització de les forces revolucionàries, però encara no és la guerra. És impossible utilitzar-la amb èxit com a manifestació o amenaça, és a dir, limitar-se a mobilitzar les forces sense presentar batalla, excepte en circumstàncies històriques estrictament delimitades: quan la tasca a realitzar és important però parcial; quan l'enemic vacil·la i basta un espanta per a obligar-lo a batre's en retirada, quan les classes posseïdores compten encara amb un ampli marge de replegament i de maniobra. I cap d'aquestes condicions existeix en la situació actual, en què les contradiccions han assolit la seua màxima intensitat i cada conflicte seriós posa a l'ordre del dia el problema del poder i la perspectiva de guerra civil.

La vaga general resultaria prou per a rebutjar una ofensiva contrarevolucionària, únicament, si l'enemic no està ben preparat i no té força i experiència suficients (el *putch* de Kapp). Però inclús en aquest últim cas, després de rebutjar l'atac aventurer, la vaga general no feu més que fer tornar la situació a l'estat imperant en vespres del conflicte i, per tant, donà a l'enemic l'oportunitat d'utilitzar l'experiència de la seua pròpia derrota i preparar-se millor per a un nou atac. Però la vaga general resulta totalment insuficient, inclús com a mètode defensiu, quan l'enemic és poderós i experimentat, i molt més si es recolza en l'aparell de l'estat o gaudeix, almenys, de la seua benèvola "neutralitat". Siguen com siguen les raons fonamentals del conflicte, en les actuals circumstàncies la vaga general ajudarà els partits burgesos, l'aparell estatal i les bandes feixistes a tancar files, i en aquest front únic de la burgesia la conducció estarà inevitablement a mans dels elements més extremistes i resolts, és a dir dels feixistes. Davant la vaga general, la contrarevolució es veurà obligada a jugar totes les seues forces a una única carta per a liquidar d'un sol colp el perill que l'aguaita. En la mesura que la vaga general no siga més que una vaga, s'autocondemnarà inevitablement a la derrota. Per a aconseguir el triomf, l'estratègia de la vaga ha d'eleva-se a estratègia revolucionària i accions resoludes, ha de donar dos cops per cada un

que en rep. En altres paraules, en les circumstàncies actuals la vaga general no pot ser un mitjà per a la defensa d'una democràcia impotent sinó una arma més en la lluita combinada. La vaga ha d'anar acompanyada i complementada per la provisió d'armes als obrers, el desarmament de les bandes feixistes, l'enderrocament dels bonapartistes i la presa de l'aparell material de l'estat.

Repetim una vegada més: així com no es pot instaurar un règim soviètic sense la presa del poder pel Partit Comunista (reconeixem que aqueixa possibilitat està exclosa per al futur immediat a causa de la relació de forces desfavorable), el restabliment inclús temporal de la democràcia és inconcebible en Àustria sense la presa del poder per la socialdemocràcia. Si el principal partit obrer no està disposat a conduir la lluita fins a la fi, la vaga general, en precipitar la situació, només servirà per a accelerar l'aixafament del proletariat.

L'austrofilisteu es valdria d'aquestes paraules per a deduir-he immediatament que cal ser "moderat", "cautelós". Puix, ¿potser és lícit que un partit assumisca la responsabilitat del gegantí "risc" que comporten els mètodes de lluita revolucionaris? Com si al proletariat austríac li quedés llibertat d'opció!

Com si els milions de treballadors pogueren córrer, igual que Otto Braun, a refugiar-se en les seues cases pairals de Suïssa! Com si una classe pogués escapar d'un perill *mortal*, sense córrer *cap* risc! Com si les víctimes d'una Europa feixistitzada, davant la perspectiva de noves guerres imperialistes, no superaren cent vegades les de totes les revolucions, passades i futures!

Avui la clau de la situació està a mans del proletariat austríac

Otto Bauer rebé amb extasiada sorpresa la notícia que els obrers alemanys donaren set milions de vots a la socialdemocràcia [el 5 de març de 1933] malgrat el tancament dels periòdics, etcètera. Aquesta gent creu que són els seus insignificants articles els que creen les emocions i pensaments del proletariat. Han memoritzat Marx i la història d'Europa, però no tenen la menor idea de les inacabables reserves de força, entusiasme, perseverança i creativitat que és capaç de desplegar el proletariat quan té la seguretat de comptar amb una direcció que responga tan sols en forma mínima al moment històric.

¿No resulta obvi ja que amb una política revolucionària previsorament els obrers alemanys hagueren derrocat totes les barreres que els separen del poder, i que ho hagueren fet amb sacrificis incomparablement menors que els que, de manera inevitable, imposa el règim feixista? El mateix cal preguntar respecte del proletariat austríac.

Per descomptat que en l'actualitat la política del front únic també és obligatòria per a Àustria. Però el front únic no és una panacea; l'essència de la qüestió radica en les tàctiques, consignes i els mètodes d'acció de les masses.

Conservant el dret de mantenir la més absoluta llibertat de crítica recíproca (aquest dret és inamovible), els comunistes han d'estar disposats a concertar una aliança amb la socialdemocràcia entorn de les mobilitzacions de masses més modestes. Però, en aqueixa línia, els comunistes han de traçar-se un quadro perfectament clar de les tasques plantejades per la marxa dels esdeveniments per a desemascarar a cada pas les incongruències entre l'objectiu polític i els mètodes reformistes.

El front únic no pot ser una simple suma d'obers socialdemòcrates i comunistes, perquè fora dels marcs d'ambdós partits i dels sindicats estan els obrers catòlics i les masses desorganitzades. Ni una sola de les velles formes d'organització, aclaparades pel conservadorisme, la inèrcia i l'herència d'antics conflictes pot servir per a realitzar les tasques del front únic. Ni pot pensar-se a mobilitzar les masses sense crear organismes electius que representen directament les empreses, companyies i fàbriques comercials, industrials i de transports; i els aturats i sectors contigus que graviten vers el proletariat. En altres paraules, la situació austríaca exigeix la creació de soviets obrers, no tant pel seu nom com pel seu caràcter. És deure dels comunistes aixecar conseqüentment aquesta consigna en el curs de la lluita.

El fet que Àustria tinga un govern diferent del d'Alemanya i es trobe a la saga d'aquesta quant al seu desenvolupament intern pot ser decisiu per a la salvació d'Alemanya i de tota Europa, si l'avantguarda proletària fa una política audaç i resoluta. Una Àustria proletària es convertiria immediatament en el Piemont de tot el proletariat alemany. La victòria dels obrers austríacs donaria als obrers alemanys justament allò que els manca en aquest moment: un vertader camp d'entrenament militar, un pla d'acció global i esperances de victòria. Una vegada en marxa, el proletariat alemany resultaria incomparablement més fort que tots els seus enemics junts. Hitler i el seu quaranta-quatre per cent d'escòria humana apareix molt més imponent en el pla democràticoparlamentari que en el de l'actual correlació de forces. La socialdemocràcia austríaca compta aproximadament amb el mateix suport en termes de percentatge de vots. Però mentre els nazis es recolzen en subproductes de la societat, el paper dels quals en la vida nacional és secundari i en gran manera parasitari, la socialdemocràcia austríaca té darrere d'ella la flor i nata de la nació. El vertader pes relatiu de la socialdemocràcia austríaca és deu vegades major que el del feixisme alemany. Açò només es revelarà plenament en l'acció. La iniciativa per a l'acció revolucionària només pot provenir del proletariat austríac. Què es necessita? Coratge, coratge i, una vegada més, coratge! Els obrers austríacs no tenen res a perdre sinó les seues cadenes. Per la seua iniciativa tenen a tota Europa i un món que guanyar!